

MONTERINGSANVISNING GATSTEN

VAL AV KONSTRUKTION

Val av konstruktion och uppbyggnad för markbeläggningar görs under projekteringsfasen. Dimensionering av överbyggnad utförs enligt AMA Anläggning med hänsyn till beläggningens funktion och den trafikbelastning ytan kommer att utsättas för.

YTOR MED GÅNG ELLER BILTRAFIK

För att en stensatt yta ska ha god funktion krävs att den är korrekt utförd, har täta fogar och riktiga förband. Detta är viktigt för att stenarna ska låsas mot varandra.

Vid beläggningar som ska belastas med biltrafik bör körbanan ha ett tvärfall om 2,5%, och utföras med bombering. Gatans längsgående fall bör vara minst 2%. Anslutande trottoar ska ha ett fall mot gatan om max 2%.

Gator sätts vanligen med en överhöjning om 20-40 mm, som efter packning ligger med ca 10-20 mm överhöjning, för att ge utrymme åt gatans sättning under kommande år.

För att skapa mothåll och förhindra att gatstenen i beläggningen rör sig ramas beläggningen in med kantsten.

Normalt sker sättning av klippt/kilad gatsten i obundet 50 mm sättlager, medan sågad gatsten sätts i 30 mm sättlager, på obundet 80 mm bärlager. Det är viktigt att säkerställa att hela överbyggnaden har samma fall som den färdiga ytan avses att ha. Överbyggnadens lager komprimeras med vibroplatta innan utläggning av sättlager. Gatsten som raksätts förskjuts motsvarande minst 1/3 av stenens sida, och sätts med 3-10mm fog. Smågatsten som sätts i rader ska sorteras så att skillnaden mellan största och minsta sten i samma skift inte överstiger 8 mm. Sten med sågade fogsidor sätts med 6+/-3 mm fog, (vid bruksfog 8+/-3 mm). När stenen sätts i bågmönster ska minst 1/5 av stenen förskjutas, och sätts med 3-15 mm fog. Stenen sorteras med de mindre stenarna i anfanget och de större i hjässan. Diagonalsättning utförs med samma metod som bågsättning med den skillnad att man börjar med bågar och sätter diagonalen till körbanans mitt, spetsen ska vara 90 grader.

För sätt- och fogmaterial används lämpligen makadam 2-4 eller 2-6 mm (där andelen <2 mm understiger 10%) enligt siktkurva i AMA Anläggning. Fogmaterial sopas diagonalt över ytan tills fogarna är helt fyllda, därefter stöts stenen ned med en minst 400 kg tung vibroplatta, med minst fyra överfarer. Fogarna kompletteras vid behov med ytterligare fogmaterial.

Vid sättning i bruk läggs ca 50mm sättbruk ut på ett fuktat underlag. Klippta/råkilade stenar fuktas på undersidan innan sättning, och sågade stenar slammas på undersidan innan sättning. Stenarna stöts fast i sättbruket så att bruket komprimeras väl. Fogning kan påbörjas tidigast ett dygn efter sättning, och utförs med tort fogbruk som sopas ned i fogarna och vattnas. Efter fogning rengörs ytan och hålls fuktig i minst sex dygn. Nysatt sten kan generellt beträdas efter två dygn och belastas av annan trafik efter sju dygn. Den färdiga ytan ska vara jämn och inte ha förhöjningar eller svackor. Avvikelse i planhet får inte överstiga 6 mm, mätt från en 3 m rätskiva lagd i fri riktning med hänsyn till bombering eller brytlinjer.

För utförligare beskrivning, tips och råd, hänvisas till Stenindustriförbundets häfte "[Utemiljö](#)".

